

**AS Liwathon E.O.S.
KONSOLIDEERITUD
AASTAARUANNE 2021**



AS LIWATHON E.O.S.

2021. MAJANDUSAASTA KONSOLIDEERITUD ARUANNE

Juriidiline aadress:	Vana-Narva mnt 27a 74114 Maardu Eesti Vabariik
Äriregistri nr:	10715645
Telefon:	372 626 6100
Faks:	372 626 6163
E-post:	info@liwathoneos.com
Interneti koduleht:	http://www.liwathoneos.com
Põhitegevusala:	Naftasaaduste ümberlaadimine ja ladustamine
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS
Aruandeaasta algus ja lõpp:	1. jaanuar 2021 – 31. detsember 2021

SISUKORD

GRUPI LÜHISELOOMUSTUS JA KONTAKTANDMED.....	3
TEGEVUSARUANNE.....	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	5
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE.....	5
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE.....	6
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	7
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	8
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	9
Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted.....	9
Lisa 2 Finantsriskide juhtimine	19
Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused.....	23
Lisa 4 Raha ja rahalahendid.....	25
Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed	25
Lisa 6 Varud	26
Lisa 7 Materiaalne põhivara	28
Lisa 8 Immateriaalne põhivara	29
Lisa 9 Rendid.....	30
Lisa 10 Muud finantsvarad	31
Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad.....	31
Lisa 12 Omakapital.....	32
Lisa 13 Müügitulu	32
Lisa 14 Tegevuskulud.....	33
Lisa 15 Tööjõukulud.....	33
Lisa 16 Muud tulud ja kulud.....	33
Lisa 17 Finantstulud ja -kulud	34
Lisa 18 Tütarettevõtte soetamine.....	34
Lisa 19 Tingimuslikud kohustised	35
Lisa 20 Bilansivälised kohustised ja siduvad tulevikukohustused.....	35
Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega.....	36
Lisa 22 Aruandekuupäevajärgsed sündmused.....	36
Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta.....	37
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	41
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	43
Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2021. majandusaasta konsolideeritud aruandele.....	44
AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	45

GRUPI LÜHISELOOMUSTUS JA KONTAKTANDMED

AS Liwathon E.O.S. (endise nimega AS Vopak E.O.S.) on Eestis registreeritud ettevõte, mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu. AS Liwathon E.O.S-i gruppi kuuluvad järgmised tütarettevõtted: AS E.R.S., Tallinn LNG OÜ ja Liwathon Limited. AS Liwathon E.O.S-i grupis töötas 2021. aastal keskmiselt 218 inimest (2020: 247 inimest).

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited, mille ainuomanik on Barclay Thomas Rowland.

Juriidiline aadress:	Vana-Narva mnt 27a 74114 Maardu Eesti Vabariik
Äriregistri nr:	10715645
Telefon:	372 626 6100
Faks:	372 626 6163
E-post:	info@liwathoneos.com
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS

TEGEVUSARUANNE

AS Liwathon E.O.S-i grupi (edaspidi "grupp") peamiseks tegevusaladeks on vedelkütuste transpordi, segamise ja ladustamise teenuste osutamine. Põhiteenus hõlmab naftasaaduste mahalaadimist raudteevagunitelt edasiseks ümberlaadimiseks laevadele. Samuti omab grupp tehnoloogiat naftasaaduste mahalaadimiseks laevadelt mahutitesse. Grupi omanduses on neli eraldiseisvat terminali, millest kaks asuvad Maardus ja kaks Muuga sadamas. Ümberlaadimisteenuse kõrval osutatakse klientidele ka vedelkütuste segamise ja segregeeritud ladustamise teenust. Grupi omanduses olev mahutipark moodustab praegusel ajal ligikaudu 1 052 tuhat m³ ning võimaldab tehnoloogiliselt ümber laadida ja ladustada nii tumedaid kui ka heledaid vedelkütuseid.

2021. aasta 31. detsembri seisuga kuulusid gruppi järgmised tütarettevõtted: AS E.R.S, Liwathon Limited ja Tallinn LNG OÜ.

2021. aastal jätkasime oma strateegia elluviimist. Aasta tulemustega võib rahule jääda: meie terminale läbis kokku rohkem kui 8 miljoni tonni mahus vedelkütuseid nii raudtee kui ka laevade kaudu, mis on rohkem kui eelmisel aastal. Turuolukord muutus aasta jooksul märgatavalt võrreldes 2020.a. ja see väljendus vähendatud nõudluses hoiustamisteenuse järgi, kuna naftatoodete hinnad hakkasid kiirelt kasvama. Samal ajal hakkasid aasta teises pooles kiiresti kasvama ettevõtte energiakulud (elektrienergia ning gaas), mis tõi kaasa kasumimarginali vähenemise.

Energiatõhusus ja energiakulude kontroll on olnud viimase aasta olulised märksõnad ja selles osas oleme leidnud täiendavaid võimalusi ning teinud investeeringuid, et veelgi oma tegevuse efektiivsust tõsta. Need investeeringud aitavad vähendada meie kulusid ning saavutada veelgi paremat efektiivsust keskpikas perspektiivis.

Aastal 2021 ulatusid kontserni tulud 26,8 miljoni euron (2020: 32,7 miljonit eurot), mis on 18%-ne langus võrreldes 2020. aastaga, samal ajal kui otsesed tegevuskulud vähenesid 2%. EBITDA 2021. aastal on 7,2 miljonit eurot (2020: 15,6 miljonit eurot). Grupi puhaskasum 2021. aastal on 6,0 miljonit eurot (2020: 12,5 miljonit eurot), netomarginaal 22,75%.

Aruandeperioodil investeeris grupp ligi 1,0 miljonit eurot (2020: 1,3 miljonit eurot) infrastruktuuri tugevdamisse ja moderniseerimisse. Samuti tegi grupp täiendavaid investeeringuid viimaks oma tegevust kooskõlla keskkonnakaitse ning töötajate tervise ja ohutuse standarditega. Tuleval aastal plaanib grupp jätkata investeerimist terminalide infrastruktuuri ja töökeskkonna parendamisesse.

Olulisemad grupi tegevust iseloomustavad suhtarvud on järgmised:

- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara) 18,9% (2020: 38,7%)
- Käibe rentaablus (EBITDA / müük) 27,5% (2020: 53,4%)
- Omakapitali kordaja (E/A) 0,78 (2020: 0,76)

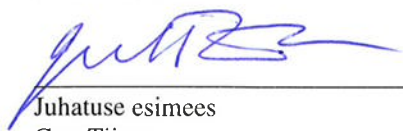
Suhtarvude arvutamisel on kasutatud järgmiseid valemeid:

- EBITDA (ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu)
- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / [(materiaalse põhivara algsaldo + materiaalse põhivara lõppsaldo) / 2]
- Käibe rentaablus (EBITDA / müük) = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / müügitulu
- Omakapitali kordaja (E/A) = omakapital / varad kokku

2021. aastal töötas grupis keskmiselt 218 inimest (2020: 247 inimest). Aruandeperioodi lõpu seisuga oli töötajate arv 210 (2020: 220). 2021. aasta tööjõukulud olid 9,1 miljonit eurot (2020: 9,3 miljonit eurot).

2021. aastal maksti dividende 2,0 miljonit eurot. 2020. aastal dividende välja makstud ei ole. Grupil puuduvad finantskohustised ja võlad, välja arvatud tegevusega seotud rendikohustised. Grupi finantsseisund on tugev ning raha ja rahalähendite jääk koos tähtajaliste hoiustega oli aasta lõpu seisuga 22,81 miljonit eurot (2020. aasta lõpu seisuga 16,28 miljonit eurot), mis võimaldab meil otsida uusi kasvuvõimalusi.

Kuigi 2022. aasta toob endaga kindlasti kaasa uusi väljakutseid, on globaalse ladustamis- ja segamiskeskuse ülesehitamisega jätkav grupp heas positsioonis nende väljakutsetega kaasnevate võimaluste ärakasutamiseks.



Juhatuse esimees
Gert Tiivas

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

	Lisa	31. detsember 2021 Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020 Tuhandetes eurodes
VARAD			
Käibevara			
Raha ja rahalahendid	4	13 610	11 653
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	5	11 702	7 479
Muud finantsvarad	10	0	1 218
Ettemaksed	5	236	264
Varud	6	1 657	1 552
Müügiootel põhivara	6	0	551
Käibevara kokku		27 205	22 717
Põhivara			
Materiaalne põhivara	7	37 577	38 751
Immateriaalne põhivara	8	78	43
Põhivara kokku		37 655	38 794
VARAD KOKKU		64 860	61 511
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustised			
Rendikohustused	9	846	860
Võlad tarnijatele ja muud võlad	11	3 524	3 583
Lühiajalised kohustised kokku		4 370	4 443
Pikaajalised kohustised			
Rendikohustused	9	9 922	10 591
Pikaajalised kohustised kokku		9 922	10 591
KOHUSTISED KOKKU		14 292	15 034
Omakapital			
Aktiivkapital	12	2 133	2 133
Ülekurss		57 172	57 172
Kohustuslik reservkapital	1	213	213
Ümberhindlusreserv	1	3 185	3 185
Valuutakursi muutuste reserv	1	67	-19
Jaotamata kasum		130 210	126 206
Omaaktsiad	12	-142 413	-142 413
OMAKAPITAL KOKKU		50 568	46 477
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		64 860	61 511

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

	Lisa	2021 Tuhandetes eurodes	2020 Tuhandetes eurodes
Müügitulu	13	26 180	29 307
Muud tulud	16	587	3 427
Äritulud kokku		26 767	32 734
Ärikulud			
Tegevuskulud	14	-10 445	-7 733
Tööjõukulud	15	-9 107	-9 305
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7, 8	-2 224	-2 122
Muud kulud	16	-15	-50
Ärikulud kokku		-21 791	-19 210
Ärikasum		4 976	13 524
Finantstulud	17	1 887	293
Finantskulud	17	-358	-1 296
Finantstulud ja -kulud kokku		1 529	-1 003
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		6 504	12 521
Tulumaksukulu	12	-500	0
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		6 004	12 521
Muu koondkasum		86	-19
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)		6 090	12 502

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

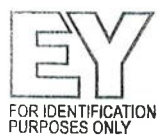
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisa	2021 Tuhandetes eurodes	2020 Tuhandetes eurodes
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksustamist		6 504	12 521
<u>Korrigeerimised:</u>			
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7	2 196	2 095
Immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	8	27	27
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	16	-330	-3 191
Muud finantstulud/-kulud	17	-1 529	1 003
Muud korrigeerimised		-5	-26
Kasum/kahjum (-/+) aktsiate müügist	10	-825	0
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	5, 6	-78	10 352
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	11	525	-10 844
Makstud tulumaks dividendidelt	12	-500	0
Makstud intressid	9, 17	-362	-389
Rahavood äritegevusest kokku		5 626	11 548
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	7	-978	-1 308
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	8	-61	-14
Laekunud materiaalse põhivara müügist	7, 16	811	4 799
Laekunud aktsiate müügist	10	2 063	0
Väljamaksed tütarettevõtte soetamisel (miinus omandatud raha)	18	0	-1 305
Antud laenud emettevõttele		0	-20
Antud laenud seotud ettevõtetele	21	-8 308	0
Antud laenude tagasimaksed seotud ettevõtetest	21	8 175	0
Tütarettevõtte müük	16	0	200
Saadud intressid	17	91	7
Tähtajaliste hoiuste muutus	5	-4 438	-4 653
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-2 636	-2 293
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	12	-2 000	0
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	9	-747	-812
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-2 747	-812
Rahavood kokku		243	8 443
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	4	11 654	3 929
Raha ja rahalähendite muutus		271	8 443
Raha ja pangakontodega seotud valuutakursi muutuste mõju		1713	-718
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	4	13 610	11 654

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Tuhandetes eurodes



25.04.2022
IK

	Aktiikapital	Üjekurs	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlusreserv	Jaotamata kasum	Realiseerimata kursivahed	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2019	2 133	57 172	213	3 185	113 685	0	-142 413	33 975
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	12 521	0	0	12 521
Muu koondkahjum	0	0	0	0	0	-19	0	-19
Koondkasum kokku	0	0	0	0	12 521	-19	0	12 502
Saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	57 172	213	3 185	126 206	-19	-142 413	46 477
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 004	0	0	6 004
Väljamakstud dividendid	0	0	0	0	-2 000	0	0	-2 000
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	86	0	86
Koondkasum kokku	0	0	0	0	6 004	86	0	6 090
Saldo seisuga 31. detsember 2021	2 133	57 172	213	3 185	130 210	67	-142 413	50 568

Täpsem informatsioon aktiikapitali kohta on toodud lisas 12.

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

AS Liwathon E.O.S. on Eesti Vabariigis registreeritud ettevõtte (õiguslik vorm – aktsiaselts), mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu.

AS-i Liwathon E.O.S. 2021. aasta 31. detsembril lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Liwathon E.O.S. (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtete (edaspidi koos: grupp) finantsaruandeid.

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on kajastatud järgmised konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted:

	Asukohariik	Osalus		Põhitegevusala	Omanik
		2021	2020		
Liwathon Limited	Inglismaa	100%	100%	Äriarendus ja muud äritegevust toetavad tegevused	AS Liwathon E.O.S.
Tallinn LNG OÜ	Eesti	100%	100%	Vedelike ja gaaside ladustamine	AS Liwathon E.O.S.
AS E.R.S.	Eesti	100%	100%	Transpordialane tegevus	AS Liwathon E.O.S.

Emaettevõtte registreeritud aadress on Vana-Narva mnt 27a, 74114 Maardu, Eesti.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt kinnitatud 25. aprillil 2022. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kiidab majandusaasta aruande heaks grupi emaettevõtte nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek. Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulised arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide aruandes esitatud perioodide puhul. Gruppi kuuluvad ettevõtted kasutavad ühtseid arvestuspõhimõtteid.

Koostamise alus

Grupi 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, nagu on näidatud ka allpool olevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS-idega nõuab oluliste arvestushinnangute kasutamist. Samuti peab juhtkond langetama otsuseid grupi arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis ning tegema tulevikku puudutavaid hinnanguid ja eeldusi. Arvestushinnangud ei pruugi langeda sageli kokku nendega seotud tegelike hilisemate sündmustega. Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse pidevalt üle ning need põhinevad eelnevatel kogemustel ja muudel teguritel, sealhulgas ootustel tulevikusündmuste kohta, mida peetakse põhjendatuks teadaolevaid asjaolusid arvestades. Olulisel määral hinnangulised või keerulisemad valdkonnad ning valdkonnad, mille puhul eeldustel ja hinnangutel on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele oluline mõju, on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 3.

A. Arvestuspõhimõtete ja esitlusviisi muutused**Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine**

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2021.

- **Viitintressimäärade (IBOR) reformi teine etapp – IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused**
2020. aasta augustis võttis IASB vastu IBOR-reformist tulenevad muudatused standardites IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, viies lõpule oma IBOR-reformi mõjude adresseerimisele suunatud tegevused. Muudatustega nähakse ette ajutised vabastused selleks, et tulla toime mõjuga finantsaruandlusele, mis tekib IBOR-i asendamise alternatiivse, peaaegu riskivaba intressimääraga (RFR). Täpsemalt lubatakse kasutada finantsvarade- ja kohustistega seotud lepingupõhiste rahavoogude arvutamise aluse muutumise kajastamisel lihtsustust, mille kohaselt võib korrigeerida sisemist intressimäära intressi turumäära muutumisega samas ulatuses. Samuti lubatakse muudatustega lihtsustusi riskimaandamissuhete lõpetamise kajastamisel, sh ei pea RFR-instrumendi riskikomponendi maandamise instrumendina määratlemisel ajutiselt täitma selgelt eristatavuse nõuet. IFRS 4 muudatustega võimaldatakse endiselt IAS 39-t rakendavatel kindlustusandjatel kasutada samu ajutisi vabastusi, mis kehtestati IFRS 9 muudatustega. Muudetud on ka IFRS 7-t, et aidata finantsaruannete kasutajatel mõista viitintressimäärade reformi mõju ettevõtte finantsinstrumentidele ja riskijuhtimisstrateegiale. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Rakendamine toimub küll tagasiulatuvalt, kuid varasemaid perioode korrigeerima ei pea. Kõnealusel muudatusel ei olnud olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.
- **IFRS 16 „Rendiarvestus“ muudatus: COVID-19-st tingitud rendisoodustused**
Muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. juunil 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine, sh finantsaruannete puhul, mis polnud 2020. aasta 28. mai seisuga veel kinnitatud. IASB muutis standardit, et võimaldada rentnikel loobuda IFRS 16 nõuete rakendamisest rendilepingute muutmise kajastamisel seoses otseselt COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustega. Muudatusega lubatakse rentnikel kajastada COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustest tulenevat rendimaksete muutust nii, nagu nad teeks seda IFRS 16 kohaselt siis, kui tegemist ei oleks rendilepingu muudatusega, kuid seda vaid juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:
 - Rendimaksete muutuse tulemusel on renditasu sisuliselt sama või väiksem kui vahetult enne muutust.
 - Rendimaksete vähendamine mõjutab ainult makseid, mis kuuluvad algselt tasumisele hiljemalt 30. juunil 2021.
 - Rendilepingu muudes tingimustes olulisi muudatusi ei tehta.Kõnealusel muudatusel ei olnud olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

- **IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel**
Muudatuses käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tütarettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mittekvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Kuna grupil sidus- ega ühisettevõtteid ei ole, kõnealused muudatused grupi raamatupidamise aastaaruandele mingit mõju ei avalda.
- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. COVID-19 pandeemia tõttu on IASB lükanud standardi jõustumise kuupäeva aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2023, et anda ettevõtetele rohkem aega kohustiste liigitamisel kaasnevate muudatuste rakendamiseks. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustised, mille maksetähtpäev ei ole kindel, tuleb liigitada finantsseisundi aruandes lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustiste esitlusviisi finantsseisundi aruandes ega muuda eksisteerivaid nõudeid, mis puudutavad vara, kohustise, tulu või kulu mõõtmist, kajastamise aega või avalikustatavat infot. Muudatustega selgitatakse ka, kuidas liigitada võlainstrumente, mida ettevõtte võib arveldada emiteerides omakapitaliinstrumente.
2021. aasta novembris avaldas IASB standardi muutmise projekti, kus selgitatakse, kuidas kajastada kohustisi, mis on seotud lepingutingimuste täitmisega pärast aruandeperioodi lõppu. Täpsemalt tegi IASB ettepaneku teha standardis IAS 1 väikesemahulised muudatused, millega sisuliselt tühistatakse 2020. aastal kõnealuses standardis jõustunud muudatused, millega kohustati ettevõtteid liigitama lühiajaliseks need kohustised, mis olid seotud lepingutingimuste täitmisega 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, kui neid lepingutingimusi polnud aruandeperioodi lõpu seisuga täidetud. Uute muudatuste kohaselt tuleks ettevõtetel kajastada eraldi kõik pikaajalsed kohustised, mis on seotud lepingutingimuste

täitmisega 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui ettevõtte kõnealuseid lepingutingimusi aruandeperioodi lõpu seisuga ei täida, on vaja avalikustada täiendavat informatsiooni. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Samuti on IASB teinud ettepaneku lükata 2020. aasta muudatuste jõustumise kuupäev edasi, nii et ettevõtetelt ei nõutaks praeguse praktika muutmist enne kavandatud muudatuste jõustumist. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

- **IFRS 3 „Äriühendused“, IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ ja IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused ning iga-aastased parandused ajavahemikuks 2018–2020**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IASB on andnud välja IFRS-ide väikesemahulised muudatused:

- **IFRS 3 „Äriühendused“ muudatustega** uuendatakse standardis olevat viidet finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule ilma, et muudetaks äriühenduste kajastamise nõudeid.
- **IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatustega** keelatakse ettevõtte sellise müügitulu mahaarvamine materiaalse põhivara soetusmaksumusest, mis saadakse toodetud toodete müümisest perioodil, kui ettevõtte tegeleb veel vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimisega. Sellise müügitulu ja seotud kulud peab ettevõtte kajastama kasumiaruandes.
- **IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatustega** täpsustatakse, milliseid lepingu täitmisega seotud kulusid peab ettevõtte lepingu kahjulikkuse hindamisel arvesse võtma.
- **Iga-aastaste parandustega ajavahemikuks 2018–2020** tehakse väiksemaid muudatusi standardites IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“, IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IAS 41 „Põllumajandus“ ning IFRS 16 „Rendiarvestus“ näidetes.

Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestuspõhimõtete avalikustamine**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhiseid selle kohta, kuidas otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. IAS 1 muudatustega asendatakse nõue avalikustada 'peamised' arvestuspõhimõtted nõudega avalikustada 'olulisemad' arvestuspõhimõtted. Rakendusjuhendisse on lisatud ka täpsemad suunised ja näited, mis peaksid aitama otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

- **IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'arvestushinnang' definitsioon**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitsiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb hinnangu ebakindlus. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

- **IAS 12 „Tulumaks“ muudatused: edasilükkunud tulumaks, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. 2021. aasta mais andis IASB välja IAS 12 muudatused, millega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala ning täpsustatakse, kuidas peaksid ettevõtted arvestama edasilükkunud tulumaksu selliste tehingute puhul nagu rendilepingud ja taastamise kohustised. Muudatuste kohaselt ei saa rakendada esmase kajastamise erandit tehingutele, mille esmasel kajastamisel tekkiv mahaarvatav ja maksustatav ajutine erinevus on võrdsed. Seda saab kasutada vaid juhul, kui renditava vara ja rendikohustise (või taastekohustise ja eemaldatava vara) kajastamisel tekkiv mahaarvatav ja maksustatav ajutine erinevus ei ole võrdsed. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

B. Välisvaluuta

i. Arvestus- ja esitusvaluuta

Gruppi kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kirjed kajastatakse ettevõtte esmase majanduskeskkonna valuutas (edaspidi: arvestusvaluuta). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes (EUR), mis on kontserni esitusvaluuta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaruanne on esitatud tuhandetes eurodes ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti.

ii. Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustised hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

iii. Välismaiste tütarettevõtete konverteerimine esitusvaluutasse

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ja nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise päeval kehtinud valuutakursside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekkivad vahetuskursi vahed kajastatakse muu koondkasumi all. Välismaiste äriüksuste võõrandamisel kajastatakse selle üksusega seotud osa muust koondkasumist kasumiaruandes.

C. Konsolideerimise põhimõtted

(a) Tütarettevõtted

Tütarettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle grupil on valitsev mõju. Valitsev mõju on saavutatud, kui grupp on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega on grupil investeerimisobjekti üle valitsev mõju üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Grupp kasutab tütarettevõtete omandamise kajastamisel ostumeetodit. Omandamise maksumus koosneb tehingu kuupäeval üleantud varade, emiteeritud omakapitaliinstrumentide ja võetud kohustiste õiglastest väärtustest. Omandaja ülekantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglastes väärtustes. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustised ning tingimuslikud kohustised võetakse omandamise kuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes.

Iga äriühenduse puhul valib grupp, kas ta kajastab vähemusosalust õiglastes väärtuses või proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva vähemusosaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, hindab grupp uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle protseduurid, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtus kajastatakse bilansis eraldi realimmateriaalse varana.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaruandes liidetakse kõigi tütarettevõtete finantsinformatsioon ematettevõtte informatsiooniga rida-realt. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates valitseva mõju saavutamise kuupäevast ning konsolideerimine lõpetatakse, kui grupp valitseva mõju tütarettevõtte üle kaotab. Kõik grupisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata tulu grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. juhul, kui tehing viitab vara väärtuse langusele.

D. Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähenditena kajastatakse finantsseisundi ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit) ja kuni 3-kuulisi deposiite.

E. FinantsvaradKlassifitseerimine

Finantsvarad klassifitseeritakse esmasel kajastamisel kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavateks finantsvaradeks, õiglasel väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi kajastatavateks finantsvaradeks või õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavateks finantsvaradeks.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal grupp võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ning grupp annab üle sisuliselt kõik finantsvara omandiga seonduvad riskid ja hüved.

Mõõtmine

Kui arvata välja nõuded ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, võtab grupp kõik finantsvarad algselt arvele nende õiglasel väärtuses, millele lisatakse finantsvarade puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, ka tehingukulutused.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub grupi ärimudelilist finantsvara haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Kõik grupi võlainstrumentid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest finantsvaradest saadav intressitulud kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse otse kasumiaruandes muude tulude/(kulude) all. Valuutakursi muutuste kasumid ja kahjumid ning kahjumid vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Grupp kajastab investeringuid omakapitaliinstrumentidesse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglase väärtuse muutused on kajastatud kasumiaruande real finantstulu või finantskulu.

Väärtuse langus

Grupp hindab oma korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavatelt võlainstrumentidelt tulevikus eeldatavat krediidikahju. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmisel võetakse arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ning (iii) aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, millel puudub oluline rahastamiskomponent, rakendab grupp IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist, mille kohaselt arvestatakse allahindlust nõude eluea jooksul eeldatava krediidikahju ulatuses alates nõude esmasest kajastamisest. Grupp kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes nende tähtaegadest või tähtaja ületanud päevade arvust. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga olulisema ostja kohta eraldi. Allahindluse summa on erinevus vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdsväärtuse vahel diskonteerituna sisemise intressimääraga. Nõuete allahindlus on kajastatud kasumiaruandes muude tegevuskulude all. Lootusetuks tunnistatud nõuded ostjate vastu kantakse maha. Kui eelnevatel perioodidel maha kantud nõuded laekuvad, siis kajastatakse need kasumiaruandes, vähendades muid tegevuskulusid.

F. Nõuded ostjate vastu ja lepinguvara

Nõudeid ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, kajastatakse tehinguhinnas, mis leitakse vastavalt standardile IFRS 15, ning nende edasine kajastamine toimub punktis E „Finantsvarad“ kirjeldatud viisil.

G. Varud

Varusid kajastatakse finantsseisundi aruandes nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on arvatud maha hinnalandid ja dotatsioonid.

Üksikult eristatavate varuobjektide puhul lähtutakse nende soetusmaksumuse määramisel konkreetselt iga objekti soetamiseks tehtud kulutustest. Ülejäänud varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varusid kajastatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse arvates tavapärase äritegevuse käigus kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

H. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana kajastatakse grupi enda majandustegevuses kasutatavaid põhivarasid kasuliku elueaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ning muudest otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Rendipindadel tehtud kapitaalremondi maksumus amortiseeritakse rendiperioodi jooksul. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Maad ei amortiseerita. Muid materiaalse põhivara objekte amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Kasulik eluiga materiaalse põhivara gruppide lõikes:

▪ Ehitised ja rajatised	10–30 aastat
▪ Masinad ja seadmed	3–10 aastat
▪ Transpordivahendid	3–10 aastat
▪ Muud põhivarad	3–5 aastat

Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

▪ Maa	14–43 aastat
▪ Ehitised ja rajatised	3–13 aastat
▪ Transpordivahendid	1–5 aastat

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse igal aruandekuupäeval, hilisemate paranduste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral grupi arenguplaanides. Kui hinnang vara kasulikule elueale erineb oluliselt varasemast, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikku eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistest perioodides varale arvestatav kulum.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteist eristavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutusvalmis vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile, ja lõpetatakse, kui lõppväärtus on võrdne bilansilise väärtusega.

Igal aruandekuupäeval hindab juhtkond, kas teadaolevalt on indikatsioone põhivarade väärtuse languse kohta. Juhul kui on teada asjaolusid, mis võivad põhjustada põhivarade väärtuse langust, määrab juhtkond põhivara kaetava väärtuse (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulutused ja vara kasutusväärtus). Kui vara kaetav väärtus on väiksem tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse materiaalse põhivara objektid alla nende kaetavale väärtusele. Kui kaetava väärtuse hindamise aluseks olnud asjaolud on muutunud, tühistatakse varem kajastatud allahindlus (vt punkt J).

Materiaalse põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse lahutades müügist saadud summadest jääkväärtuse, on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Muud tulud“ või „Muud kulud“.

Müügiotel põhivara

Bilansikirjel müügiotel põhivara kajastatakse materiaalse põhivara objekte, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul. Müüki loetakse väga tõenäoliseks, kui juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust (nt sõlminud teise osapoollega lepingu müügiobjekti tehingu korraldamiseks). Müügiotel põhivara kajastatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses miinus müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

I. Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara ettenähtud kasutuseks ettevalmistamiseks. Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Tarkvara ja infosüsteemid

Tarkvara ja infosüsteemide arenduse ja hooldusega seotud väljaminekud kajastatakse perioodi kuludes. Väljaminekud, mis on otseselt seotud grupi poolt kontrollitava tarkvara või infosüsteemidega, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta ja millest grupp saab tõenäoliselt majanduslikku tulu rohkem kui ühe aasta jooksul, võetakse arvele immateriaalse varana. Väljaminekud sisaldavad tarkvara arendamisega seotud töötajate palgakulu ja arendamisega otseselt seotud osa üldkuludest.

Infosüsteemide ja tarkvara arendusega seotud kulud, mis kajastatakse immateriaalsete varadena, amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Kasulik eluiga immateriaalse põhivara gruppide lõikes:

- Tarkvara ja infosüsteemid
- 3–5 aastat

J. Mittefinantsvarade väärtuse langus

Amortiseeritavate varade ning piiramatult kasuliku elueaga vara (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise väärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või selle kasutusväärtus vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade rühma kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha teeniv üksus).

Kord allahinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas on tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus). Allahindluse tühistamist kajastatakse kasumiaruandes allahindluse kulu vähendamisenä.

K. Rendid**(a) Grupp kui rentnik**

Lepingu sõlmimisel hindab grupp, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab grupp kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Vt ka lisa 9. Grupp kajastab rendikohustise rendimaksete tasumiseks ning vara kasutusõiguse alusvara kasutamiseks.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab grupp vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigust kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekuludest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

- Maa
- Ehitised
- Mootorsõidukid

14–43 aastat
3–14 aastat
1–5 aastat

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle grupile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, kasutatakse amortisatsiooni arvestamisel vara hinnangulist kasulikku eluiga.

Ka vara kasutusõiguse puhul hinnatakse vara väärtuse langust. Vt ka lisa „Mittefinantsvarade väärtuse langus“ punktis J toodud arvestuspõhimõtteid.

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab grupp rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määra, ning summad, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et grupp kasutab rendilepingu ennetähtaegse lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määra, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab (v.a juhul, kui nimetatud kulutusi tehakse varude valmistamiseks).

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab grupp rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga, mis on võrdne turu intressimääraga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksete võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Grupi rendikohustisi kajastatakse laenukohustiste koosseisus.

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Oma lühiajaliste masinate ja seadmete rendi lepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab grupp lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab grupp madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

(b) Grupp kui rendileandja

Rendileandjana määrab grupp rendilepingu alguses kindlaks, kas tegemist on kapitali- või kasutusrendiga. Kui grupp leiab, et rent annab üle sisuliselt kõik alusvara omandiga seonduvad riskid ja hüved, käsitletakse renti kui kapitalirenti. Rendid, mille puhul grupp sisuliselt kõiki alusvara omandiga seonduvaid riske ja hüvesid üle ei anna, liigitatakse kasutusrentideks. Kuna tegemist on äritegevusega seotud tuluga, kajastatakse renditulu rendiperioodi jooksul lineaarselt konsolideeritud koondkasumiaruandes muude äritulude all. Tingimuslikke rendituluseid kajastatakse tuluna nende teenimise perioodil.

L. Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, laenukohustised ning muud lühi- ja pikaajalised finantskohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu kajastatakse lühiajalisi finantskohustisi finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on arvatud maha tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast või grupil puudub tingimusteta õigus kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel.

M. Hüvitised töötajatele**(a) Töötajate lühiajalised hüvitised**

Töötajate lühiajalised hüvitised on töövõtja hüvitised (välja arvatud töösuhte lõpetamise hüvitised), mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töövõtja osutas vastavaid teenuseid. Töötajate lühiajalised hüvitised sisaldavad kirjeid, nagu palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed ning töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitised (nt korraline puhkus).

(b) Töösuhte lõpetamise hüvitised

Töösuhte lõpetamise hüvitised on hüvitised, mida makstakse, kui grupp otsustab lõpetada töösuhte töötajaga enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või kui töötaja otsustab lahkuda vabatahtlikult, saades vastutasuks nimetatud hüvitised. Grupp kajastab töösuhte lõpetamise hüvitisi kohustise ja kuluna, kui grupp on selgelt kohustunud lõpetama töösuhte töövõtja (või töövõtjate rühmaga) enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või pakkuma töösuhte lõpetamise hüvitisi, et soodustada vabatahtlikku töölt lahkumist.

N. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldisi kajastatakse, kui grupil on möödunud sündmusest tulenev eksisteeriv kohustus (juriidiline või faktiline) ning on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine tekitab majanduslikku kasu sisaldavate ressursside vähenemist ja kohustise summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldiste kajastamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ja eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldisi kajastatakse diskonteeritud summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale.

Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need on moodustatud.

Muud möödunud sündmustest tulenevad võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille puhul ei ole tõenäoline, et nende täitmiseks tuleks loovutada majanduslikku kasu sisaldavaid ressursse, või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

O. Maksustamine**(a) Ettevõtte tulumaks**

Vastavalt Eesti Vabariigis kehtivale tulumaksuseadusele majandusüksuste kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi. Kasumi asemel maksustatakse ettevõtte tulumaksuga jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendi väljamaksmist aktsionäridele kajastatakse grupi raamatupidamise aastaaruandes kohustisena perioodil, mil ettevõtte omanikud dividendid välja kuulutavad. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustise ja tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Vastavalt Inglismaa maksuseadusele, maksustatakse ettevõtte tulu. Ettevõtte tulumaksumäär alates 1. aprillist 2020 on 19% kasumilt.

Küll aga kajastatakse konsolideeritud aruandes tütarettevõtete poolt tekkinud jaotamata kasumite suhtes edasilükkunud tulumaksukohustis dividendi tulumaksumääraga, välja arvatud juhul, kui tütarettevõtete kasumeid ei kavatseta lähemas tulevikus jaotada

Alates 2019. aastast on võimalik rakendada dividendide väljamaksetele maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta.

b) Muud maksuliigid

Grupi kulusid mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,80% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuse tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Ettevõtte tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

P. Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib grupi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida grupil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Grupp kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Teenuste müük

Grupp osutab toornafta ja naftasaaduste transpordi ja ladustamise, raudteelogistika, raudteeveeremi remondi ja muid eeltooduga seotud teenuseid. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse. Teenuste osutamise periood ei ületa reeglina ühte kuud. Müügitulu kajastamise aluseks on kliendilepingutes või kokkulepetes sätestatud tasu, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Müügitulu kajastatakse ainult ulatuses, mille osas on äärmiselt tõenäoline, et seda hiljem olulises mahus ei tühistata.

Kaupade müük

Kaupade müük ei ole grupi põhitegevus ega moodusta olulist osa tuludest. Grupp müüb kasutamata varusid, materjale jms. Grupp kajastab kaupade müügist saadavat tulu siis, kui kontroll müüdava kauba üle läheb üle kliendile.

Rahastamiskomponent

Grupil pole lepinguid, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri grupp tehinguhinda ka raha ajaväärtuse mõjust lähtuvalt.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse, kui on tõenäoline, et majandusüksus saab tehingust majanduslikku kasu, ning tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil.

Q. Ümberhindlusreserv

Ümberhindlusreserv on moodustatud seoses kontrolli omandamisega ühisettevõtte üle (mis alates omandamisest 2007. aasta 31. detsembril sai grupi tütarettevõtteks). Kontrolli omandamise hetkel hinnati ühisettevõtte põhivarad ümber nende õiglasesse väärtusesse ning osa ümberhindluse summast (ühisettevõtte netovara väärtuse kasv esialgse osaluse soetamise ning 100% kontrolli omandamise hetke vahel) kajastati omakapitali koosseisus ümberhindlusreservina. Ümberhindlusreserv on seotud omakapitali osa ning ei kuulu jaotamisele aktsionäride vahel.

Kui omandatud tütarettevõtte põhivarade väärtus langeb, kaetakse kahjum vara väärtuse langusest esmalt ümberhindlusreservi arvelt ning reservi ületav summa kajastatakse kasumiaruandes.

R. Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital moodustatakse vastavalt äriseadustikule iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

S. Valuutakursi muutuste reserv

Valuutakursi muutuste reservina kajastatakse välismaiste tütarettevõtete finantsaruannete välisvaluutast ümberarvestamisel tekkinud kursivahet.

T. Omaaktsiad

Kui gruppi kuuluv ettevõtte soetab emettevõtte aktsiaid (omaaktsiaid), kajastatakse aktsiate eest makstud tasu koos otseste tehingukuludega emettevõtte omanikele kuuluva omakapitali vähendusena kuni need aktsiad tühistatakse või uuesti emiteeritakse. Lihtaktsiate uuesti emiteerimise korral kajastatakse saadud tasu, millest on lahutatud otsesed tehingukulud, emettevõtte omanikele kuuluva omakapitali suurendamisena.

Lisa 2 Finantsriskide juhtimine

V.a. teatud investeeringud aktsiatesse, mida kajastatakse õiglasel väärtusel, kajastatakse kõiki grupi finantsvarasid ja -kohustisi korregeeritud soetusmaksumuses.

2.1. Finantsriskid

Grupi majandustegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski ja intressiriski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Grupi üldine riskide juhtimine toimub AS-i Liwathon E.O.S. juhtkonna tasemel ning keskendub finantsturgude prognoosimisele ja üritab vähendada võimalikke ebasoodsaid mõjusid grupi finantstegevusele. Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine.

Riskikontsentratsioon tekib siis, kui suur hulk lepingupooli tegutseb sarnastel tegevusaladel või samas geograafilises piirkonnas või kui neil on sellised majanduslikud tunnused, mille tõttu majanduslikud, poliitilised või muud olud mõjutavad nende lepinguliste kohustuste täitmise võimet ühtemoodi. Kontsentratsioon näitab grupi tulemusnäitajate suhtelist tundlikkust konkreetset segmenti mõjutavate sündmuste suhtes.

Ülemäärase riskikontsentratsiooni vältimiseks on grupp kehtestanud kindlad sise-eeskirjad. Näiteks kontrollitakse klientide võlgnevusi ja lepinguvara regulaarselt ning müügid suurematele klientidele on üldjuhul kaetud hea reputatsiooniga pankade või teiste finantsasutuste poolt väljastatud akreditiivide või muu krediidi kindlustusega.

2021. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi krediidiriski kontsentratsioon märkimisväärne, kuna nõue ühe kliendi vastu moodustas 58% kõigist grupi nõuetest, suuruselt teine nõue küündis 15%-ni. 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi krediidiriski kontsentratsioon märkimisväärne, kuna nõue ühe kliendi vastu moodustas 69% kõigist grupi nõuetest; suuruselt teine nõue küündis 12% ni.

(a) Tururisk

Grupp on avatud valuutariskile ja intressiriskile. Grupp ei ole avatud hinnariskile, kuna grupil puuduvad vabal turul kaubeldavad väärtpaperid ja teised investeeringud omakapitaliinstrumentidesse.

(i) Valuutarisk

Grupi arvestusvaluuta on euro (EUR). Grupi finantsinstrumendid, mis on mõjutatud valuutariskist, on raha ja rahalähendid, muud lühiajalised deposiidid ning nõuded ostjate vastu.

Järgnevalt on antud ülevaade EUR-des kui ka välisvaluutas fikseeritud finantsvaradest ja -kohustistest. Tabelites on toodud summad tuhandetes eurodes vastavate rahaliste varade ja kohustiste alusvaluutade lõikes. Valuutariski juhtimiseks analüüsib juhtkond valuutakursside kõikumistest tulenevaid mõjusid grupi rahavoogudele, arvestades erinevates valuutades toimuvaid laekumisi ja väljamakseid ning nende osakaalusid ja ajastust.

(tuhandetes eurodes)

31. detsember 2021	USD	EUR	GBP	Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	10 437	2 458	715	13 610
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	1 797	9 597	140	11 534
Finantsvarad kokku	12 234	12 054	855	25 144
Lühiajalised rendikohustised (lisa 9)	0	775	71	846
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	1 734	39	1 773
Pikaajalised rendikohustised (lisa 9)	0	9 859	63	9 922
Finantskohustised kokku	0	12 368	173	12 541
 31. detsember 2020	 USD	 EUR	 GBP	 Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	9 382	2 192	79	11 653
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	1 697	5 482	0	7 179
Finantsvarad kokku	11 079	7 674	79	18 832
Lühiajalised rendikohustised (lisa 9)	0	768	92	860
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	1 866	1	1 867
Pikaajalised rendikohustised (lisa 9)	0	10 439	152	10 591
Finantskohustised kokku	0	13 073	245	13 318

Lühiajalised nõuded sisaldavad nõudeid ostjate vastu ja muid finantsvarasid. Muud lühiajalised kohustised sisaldavad võlgasid tarnijatele ja muid finantskohustisi (v.a. laenukohustised).

(ii) Rahavoo intressi ja õiglase väärtuse intressi risk

Tuginedes alltoodud muutujate celmistele perioodide liikumistele ja volatiilsusele ning juhtkonna teadmistele ja kogemusele finantsturgudega, usub grupp, et järgmised muutused on mõistlikult võimalikud järgmise 12 kuu jooksul.

- Proportsionaalne liikumine USD valuutakursis – USD 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja USD 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine); GBP valuutakursis – GBP 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja GBP 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine)
- 31. detsember 2021: 1 USD = 0,8829 EUR (31. detsember 2020: 1 USD = 0,81490 EUR); 1 GBP = 1,1901 EUR (31. detsember 2020 1 GBP = 1,1231 EUR).

Alljärgnev tabel analüüsib valuutariski mõju grupi tegevusele.

(tuhandetes eurodes)	Valuutarisk					Intressirisk	
	31. detsember 2021	USD	USD	GBP	GBP	Intressi - määr tõuseb Mõju	Intressi- määr langeb Mõju
		tugevneb	nõrgeneb	tugevneb	nõrgeneb		
		5% Mõju	5% Mõju	5% Mõju	5% Mõju		
	Bilansiline väärtus	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele
Finantsvarad							
Raha ja rahalahendid (lisa 4)	13 610	522	-522	36	-36	1	0
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	614	2	-2	0	0	0	0
Muud finantsvarad (lisa 5)	10 920	88	-88	0	0	6	0
Mõju finantsvaradele kokku		612	-612	36	-36	7	0
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	10 768	0	0	-7	7	-1	0
Muud finantskohustised (lisa 11)	1 773	0	0	-2	2	0	0
Mõju finantskohustistele kokku		0	0	-9	9	-1	0
Mõju koondkasumiaruandele kokku		612	-612	27	-27	7	0

	Valuutarisk					Intressirisk	
	31. detsember 2020	USD	USD	GBP	GBP	Intressi - määr tõuseb Mõju	Intressi- määr langeb Mõju
		tugevneb	nõrgeneb	tugevneb	nõrgeneb		
		5% Mõju	5% Mõju	5% Mõju	5% Mõju		
	Bilansiline väärtus	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele	kasumi- aruandele
Finantsvarad							
Raha ja rahalahendid (lisa 4)	11 653	469	-469	4	-4	12	0
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	666	3	-3	0	0	0	0
Muud finantsvarad (lisa 5)	6 513	81	-81	0	0	0	0
Mõju finantsvaradele kokku		553	-553	4	-4	12	0
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	11 451	0	0	-12	12	-1	0
Muud finantskohustised (lisa 11)	1 867	0	0	0	0	0	0
Mõju finantskohustistele kokku		0	0	-12	12	-1	0
Mõju koondkasumiaruandele kokku		553	-553	-8	8	11	0

Valuutakursside kõikumiste mõju on grupile oluline, kuna paljude klientidega toimub arveldus USD-des.

(b) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma finantskohustisi õigeaegselt täita. Likviidsusrisi maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu vajaduselt pankadelt ja omanikelt võetavad laenud. Igapäevaselt üritab juhtkond säilitada piisavat hulka likviidset vara finantskohustiste täitmiseks, jälgides pidevalt järgnevas 3 kuuks projekteeritud rahavoogusid. Võõrvahendite kaasamiseks koostatakse pikemaajalised prognoosid. Pikaajaliste ja suuremahuliste ehituslepingute sõlmimisel lepitakse kokku reaalsed tasumistähtajad, mis langevad kokku sissetulevate rahavoogudega.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud grupi lühi- ja pikaajaliste finantskohustiste jaotus realiseerimistähtaegade lõikes. Kõik tabelis toodud summad on diskonteerimata rahavood.

Tuhandetes eurodes

Lisa	Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2021						
Rendimaksud	9	412	770	3 931	8 688	13 801
Võlad tarnijatele ja muud võlad*	11	1 773	0	0	0	1 773
Finantskohustiste rahavood kokku		2 185	770	3 931	8 688	15 574
					15 574	12 541

Tuhandetes eurodes

Lisa	Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2020						
Rendimaksud	9	427	791	4 023	9 588	14 829
Võlad tarnijatele ja muud võlad*	11	1 867	0	0	0	1 867
Finantskohustiste rahavood kokku		2 294	791	4 023	9 588	16 696
					16 696	13 318

* Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku miinus ettemaksud, võlad töövõtjatele, maksud.

Rendid

	Lisa	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Seisuga 31. detsember 2021					
Rendimaksete miinimumsumma		1 182	3 931	8 688	13 801
Intressimaksud		336	1 107	1 590	3 033
Rendimaksete nüüdisväärtus	9	846	2 824	7 098	10 768
Seisuga 31. detsember 2020					
Rendimaksete miinimumsumma		1 218	4 023	9 588	14 829
Intressimaksud		358	1 193	1 826	3 377
Rendimaksete nüüdisväärtus	9	860	2 830	7 762	11 451

2021. aasta 31. detsembri seisuga oli rendikohustise jääk 10 768 tuhat eurot (31. detsembril 2020: summas 11 451 tuhat eurot). Tabelis kajastatud rahavood on diskonteerimata ning seetõttu ei vasta summad lisas 9 „Rendid“ avalikustatud summadele.

Diskonteerimata rahavood on leitud vastavalt perioodi lõpu seisuga kehtivatele maksegraafikutele.

Analüüsis kasutatud intressimäärad

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Rendimaksud	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%

(c) Krediidirisk

Eeldatava krediidikahju mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjate vastu ja lepinguvarad lähtudes ühistest krediidiriskitunnustest ning aegumise perioodist. Eeldatava krediidikahju määrad põhinevad 36 kuu jooksul enne 2021. ja 2020. aasta 31. detsembrit registreeritud maksestispliinil ning vastavatel perioodidel esinenud krediidikahjudel. Varasemate perioodide kahjumäärasid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tulevikku vaatavat informatsiooni makromajanduslike tegurite kohta, mis võivad mõjutada ostjate võimet oma nõudeid tasuda.

Eelkirjeldatud põhimõtete alusel leiti, et nõuete allahindlus 2021. ja 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli ebaoluline. Kuigi rahale ja rahalähenditele kohalduvad samuti IFRS 9 väärtuse languse kajastamise põhimõtted, siis väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei 2021. ega ka 2020. aasta 31. detsembri seisuga ei tuvastatud.

Krediidirisk on risk, et grupi kliendid ja tehingupartnerid jätavad oma kohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud järgmised finantsinstrumendid: raha pangakontodel, deposiidid ja nõuded ostjate vastu. Raha hoiustatakse kõrge krediitireitinguga kommertspankades, mille reitingud on toodud lisas 4. Grupi müügitehingud toimuvad koostööpartneritega, kellega grupil on pikaajalised koostöökogemused ja kelle maksevõimet on testitud, ning seetõttu pole juhtkond pidanud vajalikuks määrata neile krediidilimiite. Klientidele kehtivad ühe- kuni kaheksa kuulased maksetähtajad, mis annab grupile makseraskuste tekkimise korral kiire tagasiside (vt nõuete aegumise analüüsi lisas 5).

Grupi rahalised vahendid on hoiustatud pankades, millele on omistatud reitinguagentuuri Moody's krediitireiting vähemalt Baa2.

Grupi maksimaalne krediidiriskile avatud summa aruandekuupäeva seisuga oli järgmine:

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Raha ja rahalähendid*	13 610	11 653
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded**	2 190	2 549
Tähtajalised hoiused (lisa 5)	9 204	4 630
Krediidiriskile avatud summad kokku	25 004	18 832

* Raha ja rahalähendid kokku (lisa 4)

** Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku miinus ettemaksed (lisa 5)

2.2. Kapitalijuhtimine

Grupi kapitalijuhtimise eesmärgiks on kindlustada ettevõtte tegevuse jätkuvus, et toota omanikele kasumit ja säilitada optimaalset kapitali struktuuri. Kapitali juhtimisel jälgib juhatus laenuvahendite ja omakapitali osakaalu kapitalis.

Grupi jaoks on kapital nii rendikohustused (lisa 9) (miinus raha ja rahalähendid, lisa 4) kui ka omakapital (lisa 12).

Saavutatud võlakohustiste suhe omakapitali jääb juhtkonna oodatud vahemikku.

Tuhandetes eurodes	Lisa	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Rendikohustised kokku	9	10 768	11 451
Miinus: raha ja rahalähendid	4	-13 610	-11 653
Netovõlg		-2 842	-202
Omakapital		50 568	46 477
Kapital kokku		47 726	46 275
Võlakohustiste suhe omakapitali		-6%	0%

Grupp järgib äriseadustikus toodud nõudeid, mille kohaselt peab olema ettevõtte omakapital vähemalt pool aktsiakapitali väärtusest. Nii 2021. kui ka 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi omakapital kõnealuse nõudega kooskõlas. Grupi kapitalijuhtimise põhimõtted aruandeaastal ei muutunud.

2.3. Õiglane väärtus

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel hindamiskuupäeval turuosalistevahelises tavapärasel tehingus. Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalised lähtuvad vara või kohustise hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Varade ja kohustiste õiglase väärtuse hindamisel kasutab grupp võimalusel alati jälgitavaid turuandmeid. Õiglased väärtused jagunevad õiglase väärtuse hierarhia tasemete vahel vastavalt hindamistehnikates kasutatud sisendandmetele järgmiselt:

Tase 1: noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsetel turgudel identsetele varadele, aktsiatele või kohustistele

Tase 2: muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise puhul jälgitavad kas otse (st kui hinnad) või kaudselt (st on hindadest tuletatud)

Tase 3: sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid)

Grupi hinnangul ei erinenud 2021. ja 2020. aasta 31. detsembri seisuga korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustiste õiglased väärtused oluliselt nende grupi konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud bilansilistest väärtustest.

Ostjate vastu suunatud nõuete, millest on arvatud maha allahindlus, ja tarnijatele ees olevate võlgade bilansilised väärtused on lühikese tähtaja tõttu ligilähedased nende õiglastele väärtustele.

Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused

Hinnangud ja eeldused

Alljärgnevalt esitatakse teave peamiste tulevikku puudutavate eelduste ja muude peamiste hindamisega seotud ebakindluse allikate kohta aruandekuupäeva seisuga, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada järgmisel majandusaastal olulisi varade ja kohustiste bilansiliste väärtuste korrigeerimisi. Grupi eeldused ja hinnangud põhinevad näitajatel, mis olid konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise hetkel teada. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad turul toimuvate muutuste ja grupist sõltumatute olukordade tõttu aga siiski muutuda. Sellised muutused kajastatakse eeldustes nende ilmnmisel.

Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on hinnanud materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, varasemat kogemust nimetatud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Juhtkond on hinnanud ja kehtestanud kasulikud eluead, mis on välja toodud lisa 1 arvestuspõhimõtete all materiaalse ja immateriaalse põhivara punktides. 2021. aasta 31. detsembri seisuga oli grupil amortiseeritavaid materiaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 322 miljonit eurot (31. detsember 2020: 333 miljonit eurot) ja amortiseeritavaid immateriaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 0,9 miljonit eurot (31. detsember 2020: 0,9 miljonit eurot). Keskmised amortisatsiooninormid olid materiaalsel põhivaral 4,2% (2020: 4,2%) ja immateriaalsel põhivaral 4,4% (2020: 4,4%). Kui amortisatsiooninormid tõuseksid 10% võrra, suureneks aastane amortisatsioonikulu ja väheneks puhaskasum ligikaudu 220 tuhande euro võrra (2020: 210 tuhande euro võrra).

Mittefinantsvarade väärtuse languse hindamine

Igal aruandekuupäeval hindab juhtkond, kas on märke, mis võiks viidata mittefinantsvara väärtuse langusele. Selliste märkide ilmnmisel viiakse läbi väärtuse languse test ning vajadusel hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele (kui see on väiksem bilansilisest väärtusest).

2021. aastal kui ka 2020. aastal ei koostatud varade väärtuse testi, kuna polnud indikatsioone väärtuse languse kohta. Vt ka lisa 7.

Peamised mittefinantsvara väärtuse languse hindamise põhimõtted on toodud lisa 1.

Rendiperioodi määramine pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavate lepingute puhul – grupp kui rentnik

Rendiperioodi määramisel arvestab grupp rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse, kui ka rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Nende kajastamisel peab grupp hindama, kas kõnealuste õiguste kasutamine / kasutamata jätmine on piisavalt kindel. Seda tehes võetakse arvesse kõiki olulisi asjaolusid, mis loovad rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks majandusliku stiimuli. Pärast rendiperioodi algust hindab grupp

rendiperioodi pikkust uuesti, kui ilmneb mõni oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on grupi kontrolli all ning mõjutab grupi võimet kasutada oma õigust rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks (nt renditud vara oluline parendamine või kohandamine).

Mahutite ning nendega seotud infrastruktuuri ja maa rendi lepingute puhul ei võtnud grupp rendiperioodi määramisel arvesse lepingu tähtja pikendamise võimalust, kuna kõnealustel rendilepingutel on pikk katkestamatu periood ning tähtja pikendamise õiguse kasutamine ei ole piisavalt kindel. Ka mootorsõidukite rendi lepingute rendiperioodi määramisel pole tähtja pikendamise võimalusega arvestatud, kuna grupp ei rendi mootorsõidukeid üldjuhul kauemaks kui 5 aastaks ning tähtja pikendamise võimalust seega ei kasuta. Võimaliku ennetähtaegse lõpetamise perioodidega arvestatakse rendiperioodi määramisel aga vaid juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Informatsiooni rendiperioodi määramisel mitteamestatud pikendamise ja lõpetamise õiguste kasutamise kuupäevale järgnevatel perioodidega seotud võimalike tulevaste rendimaksete kohta vt lisast 9.

Rendid – alternatiivse laenuintressimäära arvutamine

Kuna grupil ei ole võimalik rendi sisemist intressimäära hõlpsasti kindlaks teha, kasutab ta rendikohustiste mõõtmisel oma alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida grupp peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada vara kasutusõigusega sarnast vara. Seega näitab alternatiivne laenuintressimäär seda, mida grupp 'peaks maksma', mis nõuab juhtkonnalt hinnangute andmist olukorras, kus jälgitavad intressimäärad kas puuduvad (nt tütarettevõtete puhul, mis finantseerimistingimusi ei tee) või neid on vaja rendilepingu tingimustega vastavusse viimiseks korrigeerida (nt rendilepingud ei ole sõlmitud tütarettevõtte arvustusvaluutas).

Grupp toetub alternatiivse laenuintressimäära leidmisel võimalusel jälgitavatele sisenditele (nt intressi turumäärad) ning peab tegema teatud ettevõttespetsiifilisi hinnanguid (nt tütarettevõtte eraldiseisev krediidiireiting).

Tütarettevõttesse tehtud investeeringutega seotud edasilükkunud tulumaks

Tütarettevõtete jaotamata kasumist tekivad nn välised ajutised erinevused, st erinevused investeeringute või osaluste maksuarvestuslike väärtuste (st algse soetusmaksumuse) ja vastavate investeeringute või osaluste netovarade bilansiliste väärtuste vahel. Kuigi emaettevõtte omab kontrolli grupi konsolideeritud tütarettevõtete tegevuse üle ja võib kontrollida ka ajutiste erinevuste tühistamise ajastust, on äärmiselt tõenäoline, et tütarettevõtete jaotamata kasumiga seotud ajutised erinevused mitme tütarettevõtte puhul siiski lähemas tulevikus tühistuvad. Kui emaettevõtte peab kasumieraldisi tõenäoliseks, on kajastatud grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes seega erinev maksukohustis.

Otsused

Grupi arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond langetanud järgmised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid kõige enam mõjutavad otsused.

COVID-19 pandeemia

Grupp on hinnanud, et COVID-19 võimalikku mõju oma raamatupidamise aastaaruandele, sh tegevuse jätkuvusele. Juhtkonna hinnangul ei mõjuta kõnealune asjaolu grupi tegevuse jätkuvust, kuna grupp ei ole COVID-19 pandeemiast tulenevalt mingeid olulisi häiringuid oma äritegevuses täheldanud ega eelda sellest negatiivset mõju ka tulevikus ning omab lisaks ka piisavalt raha ja rahalähendeid ning likviidseid varasid, et lühiajalist kõikumist grupi rahavoogudes üle elada.

Ukraina sündmuste mõju

24. veebruaril 2022 alustas Venemaa Föderatsioon sõjalist sissetungi Ukrainasse. Varsti pärast seda kehtestasid EL ja ülejäänud maailm, sealhulgas rahvusvahelised organisatsioonid, Venemaa vastu laiaulatuslikud sanktsioonid, mida pidevalt uuendatakse ja täiendatakse. Lisaks sellele kehtestas Eesti Vabariik ja hiljem ka Euroopa Liit täiendavad sanktsioonid Valgevenest tulevatele naftatoodetele. Kõnealune mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus kasutatud hinnangutes ja eeldustes 2021. aasta 31. detsembri seisuga veel ei kajastunud. Kuni käesoleva raamatupidamise aastaaruande avaldamise kuupäevani on kehtestatud sanktsioonid ettevõtte finantstulemustele avaldanud teatud mõju: veebruaris ja märtsis otsustasime koondada ca 20% ettevõtte töötajatest, kuna sanktsioonidest tulenevalt lõppesid teatud kaubavood. Samas, kuna osaliselt õnnestus leida uued kaubad ja kliendid, oli võimalik aprillis töötajate arvu taaskord suurendada. Kokkuvõtteks: ettevõtte äritegevus ei ole katkenud ning raamatupidamise aastaaruande avaldamise kuupäeva seisuga ei olnud tekkinud sanktsioonidega seoses ka olulisi otseseid kahjusid, samas on oluliselt vähenenud stabiilsus, kuna enamik kliendilepinguid on tulenevalt kõrge riskidest nüüd lühiajalised.

Lisa 4 Raha ja rahalähendid

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Raha pangakontodel	13 610	11 653
Raha ja rahalähendid kokku	13 610	11 653

Rahvusvahelise reitinguagentuuri Moody's reitingud finantsasutustele, kuhu grupi rahalised vahendid paigutatud on, on järgmised:

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Raha ja rahalähendid finantsasutustes		
Finantsasutused krediidireitinguga Aa2	7 832	11 300
Finantsasutused krediidireitinguga Baa1	96	265
Finantsasutused krediidireitinguga Baa2	5 582	9
Finantsasutused krediidireitinguta	100	79
Raha ja rahalähendid finantsasutustes kokku	13 610	11 653

Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed		
Ostjatelt laekumata arved	614	666
Nõuded ostjate vastu kokku	614	666
Maksude ettemaksed (vt allpool)	146	280
Maksude ettemaksed kokku	146	280
Tähtajalised hoiused	9 204	4 630
Laenu seotud osapooltele (lisa 21)	161	20
Muud nõuded	1 576	1 883
Muud lühiajalised nõuded kokku	10 941	6 533
Ettemaksed teenuste eest	236	264
Nõuded ja ettemaksed kokku	11 937	7 743

Valdav osa nõuetest ostjate vastu on eurodes. Muud nõuded on fikseeritud samuti enamasti eurodes. Nõuete jagunemine valuutade lõikes on toodud lisa 2. Muud nõuded seisuga 31. detsember 2021 summas 1 576 tuhat eurot (31. detsember 2020 1 883 tuhat eurot) koosnevad Maksu- ja Tolliametile tasutud deposiidist ning ühe varustaja poolt sadamatasude eest väljastatud kreditarvetest. Muude nõuete koosseis ei ole kajastatud olulisi nõudeid, mille maksetähtaeg oleks ületatud või mis vajaksid allahindamist.

Nõuete krediitkvaliteeti hinnatakse sõltumatu osapoole antud krediidireitingute või nende puudumisel klientide varasema krediitkäitumise alusel.

Muudel nõuetel, mis on klassifitseeritud finantsvaraks, sõltumatu osapoole krediidireitingut ei ole.

Tähtajalised hoiused koosnevad üle 3-kuulise tähtajaga eurodes deposiitidest finantsasutustes. Rahavoogude aruandes kajastuvad muutused tähtajalistes hoiustes investeerimistegevusega seotud rahavoogude all.

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Tähtajalised hoiused finantsasutustes		
Finantsasutused krediidireitinguga Baa1	1 766	3 000
Finantsasutused krediidireitinguga Baa2	7 438	1 630
Tähtajalised hoiused finantsasutustes kokku	9 204	4 630

Järgnevalt on esitatud ostjatelt laekumata arvete analüüs.

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud	614	660
<i>Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud</i>		
Maksetähtajast möödunud kuni 1 kuu	0	6
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud kokku	0	6
Ostjatelt laekumata arved kokku	614	666

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud		
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 kuu jooksul)	14	4
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul ei ole maksetähtaega ületatud	407	512
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul on maksetähtaega ületatud	193	144
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud, kokku	614	660

Kõik nõuded, mille maksetähtaeg polnud 2021. aasta 31. detsembri seisuga veel saabunud, olid aruande koostamise ajaks laekunud.

Ebatõenäoliselt laekuvateks tunnistatud nõuded loetakse lootusetuks siis, kui puudub igasugune ootus raha või muu finantsvara saamiseks.

Täpsem informatsioon maksude ettemaksete ja tagasinõuete ning maksuvõlgade kohta (lisa 11) on esitatud järgmises tabelis:

Maksuliik	31. detsember 2021		31. detsember 2020	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	6	0	6
Käibemaks	146	0	280	0
Üksikisiku tulumaks	0	142	0	158
Sotsiaalmaks	0	276	0	284
Kohustuslik kogumispension	0	6	0	11
Töötuskindlustusmakse	0	15	0	16
Keskkonnamaksud	0	6	0	8
Kokku	146	451	280	483

Lisa 6 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Varuosad ja muud varud	339	367
Müügiks ostetud kaubad	1 318	1 185
Kokku	1 657	1 552

Ei 2021. ega ka 2020. aasta 31. detsembri seisuga varude väärtuse langust ei tuvastatud. Varusid kajastatakse nende soetusmaksumuses.

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Müügiotel põhivara	0	551
Kokku	0	551

Detsembris 2020. aastal sõlmis grupp põhivarana kajastatud kinnistu müügiks notariaalse lepingu. Grupp on vastavalt lepingutingimustele esitanud ostjale ettemaksuarve, mis 2020. aasta 31 detsembriks oli tasutud.

Varade iseloomu paremaks kajastamiseks liigitas grupp materiaalse põhivara 2020. aastal ümber müügiotel põhivaraks.

Müügitehing toimus 2021. aasta detsembrikuus, mille käigus anti üle kinnistu ja vormistati lõplik müügiarve.

Lisa 7 Materiaalne põhivara
 (tuhandetes eurodes)

	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2019						
Soetusmaksumus	13 348	230 167	98 139	1 712	390	343 756
Akumuleeritud kulum	-496	-209 117	-90 378	-1 664	0	-301 655
Bilansiline väärtus	12 852	21 050	7 761	48	390	42 101
2020. aastal toimunud muutused						
Soetused	0	2	7	40	1 259	1 308
Ümberklassifitseerimine (vt lisa 6)	-551	813	578	0	-1 391	-551
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	-438	-247	-1 842	-33	0	-2 559
Lisandumised äriühendusest (vt lisa 18)	0	319	0	79	0	398
Soetused rendipõhivarades	72	0	83	0	0	155
Amortisatsioonikulu	-487	-1 168	-390	-50	0	-2 095
Valuutakursi muutus	0	-7	0	0	0	-7
Saldo seisuga 31. detsember 2020						
Soetusmaksumus	12 389	230 853	87 853	1 698	258	333 049
Akumuleeritud kulum	-942	-210 089	-81 656	-1 612	0	-294 299
Bilansiline väärtus	11 447	20 764	6 198	84	258	38 751
2021. aastal toimunud muutused						
Soetused	0	50	4	25	899	978
Ümberklassifitseerimine	0	237	384	0	-620	0
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	-35	-7	0	0	-42
Soetused ja muutused rendipõhivarades (vt lisa 9)	99	-72	41	0		68
Amortisatsioonikulu	-476	-972	-704	-44	0	-2 196
Valuutakursi muutus	0	13	0	6	0	19
Saldo seisuga 31. detsember 2021						
Soetusmaksumus	12 488	223 544	84 471	1 380	537	322 421
Akumuleeritud kulum	-1 418	-203 560	-78 556	-1 310	0	-284 844
Bilansiline väärtus	11 071	19 984	5 915	70	537	37 577

2020. majandusaastal oli juhtkond otsustanud maha müüa kõik raudteeäri seotud varad. Nende varade müügist tulenev kasum oli 3 192 tuhat eurot. Samuti lõpetas grupp 2020. majandusaastal kõik raudteeäri seonduvad rendilepingud.

Grupi põhivarade väärtuse langusele viitavaid ajaolusid 2021. aasta 31. detsembri kui ka 2020. aasta 31. detsembri seisuga ei tuvastatud. Materiaalse põhivara (sh renditavate varade) bilansilist väärtust peetakse ligilähedaseks selle õiglasele väärtusele.

2020. aastal vabastas pank laenude tagatisena olnud panditud varad, kuna kõik laenud said tagasimakstud 2019. aasta veebruaris.

Informatsioon rendilepingute tähtaegade ja likviidsuse kohta on toodud lisades 2(b) ja 9.

Kategooriates „Maa“, „Ehitised ja rajatised“ ning „Masinad ja seadmed“ on kajastatud ka vara kasutusõigus, mille bilansilised saldod on toodud lisa 9.

Lisa 8 Immateriaalne põhivara
(tuhandetes eurodes)

	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2019		
Soetusmaksumus	895	895
Akumuleeritud kulum	-839	-839
Bilansiline väärtus	55	55
2020. aastal toimunud muutused		
Aruandeperioodi jooksul soetatud	14	14
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	0
Amortisatsioonikulu	-27	-27
Saldo seisuga 31. detsember 2020		
Soetusmaksumus	909	909
Akumuleeritud kulum	-866	-866
Bilansiline väärtus	43	43
2021. aastal toimunud muutused		
Aruandeperioodi jooksul soetatud	61	61
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	0
Amortisatsioonikulu	-27	-27
Saldo seisuga 31. detsember 2021		
Soetusmaksumus	948	948
Akumuleeritud kulum	-870	-870
Bilansiline väärtus	78	78

Lisa 9 Rendid

(tuhandetes eurodes)

Grupp kui rentnik

Grupp on sõlminud rendilepingud oma äritegevuses kasutatavate kinnisvaraobjektide, masinate, transpordivahendite ja muude seadmete rendiks. Maa ja muu kinnisvara rendilepingute rendiperiood jääb üldjuhul 3 ja 15 aasta vahele, samas kui mootorsõidukite ja muude seadmete rendiperiood on enamasti 2–43 aastat. Grupile rendilepingutega pandavad kohustused on tagatud renditavate varade omandiõiguse jätmisega rendileandjale. Üldjuhul ei ole grupil lubatud renditavaid varasid kellelegi edasi ega allrendile anda. Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust ning muutuvaid rendimakseid sisaldavaid rendilepinguid, mida on täpsemalt kirjeldatud allpool. Samuti on grupil teatud masinate rendi lepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või vähem, ning madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingud. Nende rendilepingute kajastamisel kasutab grupp lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingute puhul lubatud erandeid.

Järgnevas tabelis on toodud materiaalse põhivara all kajastatud vara kasutusõiguse bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	Maa	Ehitised	Masinate ja seadmed	Kokku
Seisuga 31. detsember 2019	8 435	2 993	508	11 935
Soetused	72	311	91	474
Müük ja mahakandmine	-437	-247	-246	-930
Amortisatsioonikulu	-487	-298	-155	-941
Seisuga 31. detsember 2020	7 582	2 759	198	10 539
Soetused	0	0	41	41
Muutused	99	-72	0	27
Valuutakursi muutus	0	14	0	14
Amortisatsioonikulu	-475	-305	-92	-872
Seisuga 31. detsember 2021	7 206	2 396	156	9 758

Järgnevas tabelis on toodud rendikohustiste bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	2021	2020
Seisuga 1. jaanuar	11 451	12 715
Soetused	41	474
Muutused	27	0
Lõpetamised	0	-930
Kogunenud intressid (lisa 17)	358	386
Maksed	-1 108	-1 194
Seisuga 31. detsember	10 768	11 451
Lühiajalised	846	860
Pikaajalised	9 922	10 591

Rendikohustiste tähtaegadest saab ülevaate lisast 2(b).

Kasumiaruandes kajastatud summad on järgmised:

	2021	2020
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	872	941
Intressikulu rendikohustistelt (lisa 17)	358	386
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all)	21	18
Madala väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all)	33	39
Muutuvad rendimaksud (kajastatud tegevuskulude all)	87	173
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	1 371	1 557

Aruandeaastal tegi grupp kokku rendimakseid summas 1 108 (2020: 1 194 tuhat eurot). Grupi poolt kajastatavatele vara kasutusõigustele ja rendikohustistele lisandus 2021. aastal 41 tuhat eurot (2020. aastal lisandus 474 tuhat eurot) väärtuses mitterahalisi soetusi.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Juhtkond on lisanud need õigused rendilepingutesse, et muuta oma renditavate varade portfelli haldamine paindlikumaks ning grupi äri vajadustele kohasemaks. Juhtkond on kohustatud andma on hinnangu selle kohta, kas on piisavalt kindel, et neid pikendamise ja lõpetamise õigusi ka kasutatakse (vt lisa 3).

Grupi rendikohustused on võetud eurodes kui ka naelades (vt lisa 2).

Grupp kui rendileandja

Grupp on sõlminud kasutusrendilepinguid oma infrastruktuuri ja ruumide rendile andmiseks. Nende rendiperioodid jäävad alla 12 kuu.

Aruandeaastal kajastas grupp 116 tuhande euro väärtuses renditulu (2020: 59 tuhat eurot).

Järgmiste perioodide minimaalne renditulu mittekatkestatavates kasutusrendilepingutest oli 31. detsembri seisuga järgmine:

Renditulu	2021	2020
Kontoriruumide rent	47	41
Infrastruktuuri kasutustasu	69	18
Renditulu kokku	116	59

Lisa 10 Muud finantsvarad (tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Soetusmaksumus	0	1 402
Õiglase väärtuse korrigeerimine läbi kasumiaruande	0	-184
Õiglase väärtus seisuga 31.detsember	0	1 218

2020. aastal omandas grupp tütarettevõtte Liwathon Limited soetuse läbi konverteeritavad võlakirjad (lisa 18), mis konverteeriti 2020. aasta 5 oktoobril võlakirju emiteerinud ettevõtte aktsiateks. Aktsiad on börsil kaubeldavad ja on kajastatud nende õiglases väärtuses.

Õiglase väärtuse hindamise sisendid paiknevad õiglase väärtuse hierarhia 1. tasemel vastavalt IFRS-ile 13.

2021. aasta esimesel poolel müüs grupp börsil kogu omandatud aktsiapaki. Saadud tulu aktsiate müügist moodustas 825 tuhat eurot (vt lisa 17).

Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad (tuhandetes eurodes)

	Lisa	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Võlad tarnijatele			
Võlad põhivara eest		100	101
Võlad muude teenuste ja kaupade eest		1 000	777
Võlad tarnijatele kokku		1 100	878
Võlad töövõtjatele		988	794
Maksuvõlad	5	451	483
Saadud ettemaksed (lepinguline kohustus)		0	145
Muud võlad		985	1 283
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku		3 524	3 583

Võlad tarnijatele on intressivabad ning maksetähtaeg on alla ühe aasta. Võlad töövõtjatele sisaldavad palgavõlga ja kogunenud puhkusetasu kohustust. Intressivõlad kuuluvad maksmisele kord kuus. Muud võlad on intressivabad ning kuuluvad maksmisele kuni 6 kuu jooksul. Info likviidsusriski kohta on välja toodud lisas 2.1(b).

Lisa 12 Omakapital

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Aktiakapital (tuhandetes eurodes)	2 133	2 133
Emiteeritud ja täielikult tasutud aktsiate arv	33 334	33 334
<i>sh omaaktsiate arv</i>	3 332	3 332
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	64,00	64,00

2021. aasta 31. detsembri seisuga on grupi jaotamata kasumist võimalik dividendidena jaotada maksimaalselt 104 168 tuhat eurot (31. detsember 2020: 100 965 tuhat eurot). Tasumisele kuuluv tulumaks nendelt dividendidelt oleks 26 042 tuhat eurot (31. detsember 2020: 25 241 tuhat eurot).

2021. aastal maksis grupp 2,0 miljonit eurot dividende, millega kaasnes ja tasuti ettevõtte tulumaksukohustus 500 tuhat eurot.

2011. aastal soetas AS Liwathon E.O.S. oma omanikelt kokku 3332 omaaktsiat.

Vastavalt põhikirjale on AS-i Liwathon E.O.S. miinimumkapital 1 miljon eurot ja maksimumkapital 4 miljonit eurot.

Lisa 13 Müügitulu (tuhandetes eurodes)

Grupi müügitulu tekkimise koht on Eesti.

Müügitulu jagunemine tegevusalade vahel:

	2021	2020
Naftasaaduste ümberlaadimine	8 990	2 806
Naftasaaduste ladustamine	16 896	26 126
Raudteeteenused	0	15
Remonditeenused	0	1
Haldusteenuse müügitulud	72	61
Infrastruktuuri kasutamise tulu	69	18
Muu müügitulu	153	280
Kliendilepingutest saadav tulu kokku	26 180	29 307

Lisa 14 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Ostetud logistika teenuste kulud	105	85
Küttekulud	3 187	1 662
Põhitegevusega seotud kütusekulud	34	31
Sadamatasud	252	272
Elektrienergia kulud	2 545	1 701
Põhitegevusega seotud hooldus ja remont	963	1 011
Muud tegevuskulud	898	856
Maamaksu ja maa rendikulud	256	341
Kindlustuskulud	407	469
Põhitegevusega seotud vara rent	33	39
Konsultatsioonikulud	885	357
Muu vara hooldus	87	121
Kontori rent ja hooldus, bürootarbed ja inventar	128	106
Valvekulud	309	315
Töötajatega seotud kulud	126	132
IT-kulud	191	193
Sidekulud	39	42
Tegevuskulud kokku	10 445	7 733

Lisa 15 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Põhi- ja lisatasud, preemiad, puhkusetasud, töövõtulepingute tasud	6 798	6 782
Toetused ja hüvitised	103	231
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksud	2 206	2 292
Tööjõukulud kokku	9 107	9 305

Grupis töötas 2021. aastal keskmiselt 218 inimest (2020: 247 inimest).

Lisa 16 Muud tulud ja kulud

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Muud tulud		
Tulu kindlustushüvitistest	17	0
Kasum põhivara müügist	352	3 205
Muud tulud	157	52
Saadud leppetrahvid	1	0
Kasum valuutakursi muutusest	60	0
Tulu tütarettevõtte müügist	0	170
Muud tulud kokku	587	3 427
Muud kulud		
Kahjum valuutakursi muutustest	0	-47
Kahjum materiaalse põhivara müügist ja mahakandmisest (lisa 7)	-15	-3
Muud kulud kokku	-15	-50

Seoses grupi ettevõtte tegevuse ümberkorraldamisega toimus 2020. aastal AS E.R.S. ettevõtte jagunemine eraldumise teel eesmärgiga optimeerida grupi tegevust. Jagunemiskava kohaselt andis Aktsiaselts E.R.S. osa oma varast, õigustest ja kohustustest, mille hulka kuulusid ka Eesti Energia AS-iga 12.01.2011 sõlmitud isikliku kasutusõiguse seadmise leping

aadressil Peterburi tee 105, Maardu linn, Harjumaa 74114, asuva veduridepoo hoone koos lepingust tulenevate õiguste ja kohustustega, veduridepoo ja raudtee remondi- ja hooldustöödega seotud töötajate töölepingud ning mitmed veduridepoo seotud varad üle õigusjärgluse korras omandavale ühingule GoRealworks OÜ-le. Eraldunud ettevõtte müüdi 2020. majandusaasta aprillikuus. Ettevõtte müügist laekus 2020. majandusaastal grupile 200 tuhat eurot.

Grupp müüs 2020. aastal tütaretevõtte EK Holding netovarad, mille eest laekus 3 tuhat eurot.

Detsembris 2020. aastal sõlmis grupp põhivarana kajastatud kinnistu müügiks notariaalse lepingu. Grupp on vastavalt lepingutingimustele esitanud ostjale ettemaksuarve, mis 2020. aasta 31 detsembriks oli tasutud. Kinnistu müügist laekus 2020. majandusaastal ettemaksuna 80 tuhat eurot ja 2021. aastal 810 tuhat eurot (vt lisa 6).

Lisa 17 Finantstulud ja -kulud

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulud		
Intressitulud pangakontodelt ja deposiitidelt	11	7
Muud intressitulud	95	28
Kasum valuutakursi muutusest	956	0
Kasum väärtpaberi müügist (vt lisa 10)	825	0
Muud finantstulud	0	258
Finantstulud kokku	1 887	293
Intressikulud rendilt (lisa 9)	-358	-386
Muud finantskulud	0	-197
Kahjum valuutakursi muutustest	0	-713
Finantskulud kokku	-358	-1 296
Finantstulud ja -kulud kokku	1 529	-1 003

Lisa 18 Tütaretevõtte soetamine

Aprillis 2020.a. omandas Liwathon E.O.S. 100% osaluse ettevõttes Liwathon Limited.

Liwathon Limited on Inglismaal registreeritud ettevõtte, mis tegeleb äriarenduse ja muude äritegevust toetavate tegevustega.

Kuna Liwathon E.O.S. omandas kontrolli Liwathon Limitedi üle aprillis 2020.a., siis on kõik Liwathon Limitedi varad, kohustised, aruandeperioodi tulud ja kulud konsolideeritud aruandes alates 1. aprillist 2020.

2020. aastal sisaldub grupi konsolideeritud aruandes Liwathon Limited kahjum summas 296 tuhat eurot. Kui äriühendus oleks toimunud 2020. aasta alguses, oleks grupp konsolideerinud Liwathon Limited aruandeaasta kahjumi summas 370 tuhat eurot.

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte omandatud identifitseeritavate varade ja kohustiste õiglaste väärtuste kohta omandamise kuupäeva seisuga (tuhandetes eurodes):

	Õiglane väärtus 01.04.2020
KÄIBEVARA	
Raha ja rahalahendid	31
Nõuded ja ettemaksed	178
Väärpaberid	1 131
Käibevara kokku	1 340
Põhivara	
Materiaalne põhivara (vt lisa 7)	398
Põhivara kokku	398
VARAD KOKKU	1 738
Lühiajalised kohustised	
Rendikohustised (vt lisa 9)	93
Võlad hankijatele ja muud võlad	70
Lühiajalised kohustised kokku	163
Pikaajalised kohustised	0
Rendikohustised (vt lisa 9)	225
Pikaajalised kohustised kokku	225
KOHUSTISED KOKKU	388
 NETOVARA ÕIGLANE VÄÄRTUS	 1 350
Ostuhind (tasutud rahas)	1 350

Lisa 19 Tingimuslikud kohustised

(a) Antud garantiid

Grupp on väljastanud Maksu- ja Tolliameti kasuks deposiidi garantiid summas 1 389 tuhat eurot (2020: 1 389 tuhat eurot). Kuna 2020. aastal pankade kasuks kommertspondid lõpetati, tasus grupp Maksu- ja Tolliametile äritegevuse jätkamiseks 2020. aastal deposiidiks lisanduvalt 428 tuhat eurot.

(b) Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhaldur ei ole 2021. ja 2020. aastal grupi ettevõtetes maksurevisjoni teinud. Maksuhalduril on õigus kontrollida grupi ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.

Grupi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata mõnele grupi ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 20 Bilansivälised kohustised ja siduvad tulevikukohustused

Investeeringiskohustused

Ehituslepingutest tulenevad investeeringiskohustused on järgmised (tuhandetes eurodes):

	Lepingud järgnevaks perioodiks
Seisuga 31. detsember 2021	81
Seisuga 31. detsember 2020	76

Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks järgmised isikud ja ettevõtted:

- Omanikud (ettevõtte üle ühist kontrolli omavad isikud ning nende üle valitsevat või olulist mõju omavad isikud);
- Teised omanike konsolideerimisgruppidesse kuuluvad ettevõtted (sh sõsarettevõtted);
- Juhatus ja nõukogu;
- Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

(tuhandetes eurodes)

Saldod seotud osapooltega

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
Antud laen		
Emaettevõttele antud laen (lisa 5)	21	20
Seotud ettevõttele antud laen (lisa 5)	140	0

	2021	2020
Tehingud seotud ettevõtetega		
Emaettevõttele antud laenu arvestatud intressitulu	1	0
Seotud ettevõttele antud laenu arvestatud intressitulu	91	0
Antud laenu seotud ettevõtetele	-8 308	0
Antud laenu tagasimaksed seotud ettevõtetelt	8 175	0

Aruandeperioodil andis Grupp laenu seotud ettevõttele, mis aruandeperioodil ka täies ulatuses tagastati.

Aruandeperioodil on gruppi kuuluvate ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmetele arvestatud tasusid kokku summas 1 151 tuhat eurot (2020: 899 tuhat eurot).

Lisa 22 Aruandekuupäevajärgsed sündmused

24. veebruaril 2022 alustas Venemaa Föderatsioon sõjalist sissetungi Ukrainasse. Varsti pärast seda kehtestasid EL ja ülejäänud maailm, sealhulgas rahvusvahelised organisatsioonid, Venemaa vastu laiaulatuslikud sanktsioonid, mida pidevalt uuendatakse ja täiendatakse. Lisaks sellele kehtestas Eesti Vabariik ja hiljem ka Euroopa Liit täiendavad sanktsioonid Valgevenest tulevatele naftatoodetele. Kõnealune mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus kasutatud hinnangutes ja eeldustes 2021. aasta 31. detsembri seisuga veel ei kajastunud. Kuni käesoleva raamatupidamise aastaaruande avaldamise kuupäevani on kehtestatud sanktsioonid ettevõtte finantstulemustele avaldanud teatud mõju: veebruaris ja märtsis otsustasime koondada ca 20% ettevõtte töötajatest, kuna sanktsioonidest tulenevalt lõppesid teatud kaubavood. Samas, kuna osaliselt õnnestus leida uued kaubad ja kliendid, oli võimalik aprillis töötajate arvu taaskord suurendada. Kokkuvõtteks: ettevõtte äritegevus ei ole katkenud ning raamatupidamise aastaaruande avaldamise kuupäeva seisuga ei olnud tekkinud sanktsioonidega seoses ka olulisi otseseid kahjusid, samas on oluliselt vähenenud stabiilsus, kuna enamik kliendilepinguid on tulenevalt kõrge riskidest nüüd lühiajalised.

Ettevõtte on järgneva 12 kuu jooksul jätkusuutlik.

Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb avaldada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades ka konsolideeriva majandusüksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Kõnealused grupi emaettevõtte põhjaruanded ei ole emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. emaettevõtte põhjaruannetes kajastatavate tütarettevõtete puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses.

AS-i Liwathon E.O.S. finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2021	31. detsember 2020
VARAD		
Käibevara		
Raha ja rahalähendid	11 995	10 537
Nõuded	8 494	4 908
Ettemaksed	113	136
Varud	1 657	1 552
Müügiototel põhivara	0	551
Käibevara kokku	22 259	17 684
Põhivara		
Investeeringud tütarettevõtetesse	1 638	1 638
Materiaalne põhivara	37 410	38 443
Immateriaalne põhivara	78	43
Põhivara kokku	39 126	40 124
VARAD KOKKU	61 385	57 808
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustised		
Rendikohustised	775	768
Võlad tarnijatele ja muud võlad	10 392	10 693
Lühiajalised kohustised kokku	11 167	11 461
Pikaajalised kohustised		
Rendikohustised	9 858	10 439
Pikaajalised kohustised kokku	9 858	10 439
KOHUSTISED KOKKU	21 025	21 900
Omakapital		
Aktiivkapital	2 133	2 133
Ülekurss	63 177	63 177
Kohustuslik reservkapital	213	213
Ümberhindlusreserv	3 185	3 185
Jaotamata kasum	114 064	109 613
Omaaktsiad	-142 413	-142 413
Omakapital kokku	40 360	35 908
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	61 385	57 808

AS-i Liwathon E.O.S. koondkasumiaruanne
 (tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Müügitulu	26 354	29 444
Muud tulud	569	263
Äritulud kokku	26 923	29 707
Ärikulud		
Tegevuskulud	-9 926	-7 584
Tööjõukulud	-8 595	-8 430
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-2 108	-1 811
Muud kulud	-15	-48
Ärikulud kokku	-20 644	-17 873
Ärikasum (-kahjum)	6 279	11 834
Finantstulud	1 615	977
Finantskulud	-943	-2 065
Finantstulud ja -kulud kokku	673	-1 087
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 951	10 747
Tulumaks	-500	0
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	6 451	10 747
Muu koondkasum	0	0
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)	6 451	10 747

AS-i Liwathon E.O.S. rahavoogude aruanne
 (tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Rahavood äritegevusest		
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 451	10 747
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 108	1 784
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	-330	27
Muud finantstulud/-kulud	-673	1 087
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	-72	10 071
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	282	-10 569
Makstud tulumaks dividendidelt	-500	0
Muud korrigeerimised	-5	-14
Makstud intressid	-355	-377
Rahavood äritegevusest kokku	6 906	12 756
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-949	-1 308
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	-62	-14
Laekunud materiaalse põhivara müügist	811	7
Antud laenu seotud ettevõtetele	-5 175	0
Antud laenude tagasimaksed seotud ettevõtetele	5 175	0
Antud laenu ema ja tütarettevõtetele	0	-463
Antud laenude tagasimaksed ema ja tütarettevõtetele	464	0
Tütarettevõtte müük	0	203
Tütarettevõtte soetus	0	-1 350
Tähtajaliste hoiuste muutus	-4 400	-1 653
Saadud intressid	71	6
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-4 065	-4 572
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud dividendid	-2 000	0
Rendi põhiosa tagasimaksed	-684	-716
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-2 684	-716
Rahavood kokku	156	7 468
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	10 537	3 785
Raha ja rahalähendite muutus	156	7 468
Valuutakursivahed	1 302	-716
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	11 995	10 537

AS-i Liivathon E.O.S. omakapitali muutuste aruanne
(tuhandetes eurodes)

25.04.2022
IK

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlus- reserv	Jaotamata kasum	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2019	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	10 747	0	10 747
Koondkasum kokku	0	0	0	0	10 747	0	10 747
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	63 177	213	3 185	109 613	-142 413	35 908
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-1 638
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							12 207
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2020							46 477
Saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 451	0	6 451
Väljamakstud dividendid	0	0	0	0	-2 000	0	-2 000
Koondkasum kokku	0	0	0	0	6 451	0	6 451
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2021	2 133	63 177	213	3 185	114 064	-142 413	40 360
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-1 638
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							11 846
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2021							50 568

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum kajastab summat, mis on võimalik vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusele omanikele dividendidena välja maksta.

SÖLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Liwathon E.O.S. aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Liwathon E.O.S. ja tema tütaretevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sh rahvusvaheliste sõltumatuse standardite) (edaspidi: IESBA koodeks) ja Eestis finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele ja IESBA koodeksile.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahknub konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Tegevusaruande osas viisime läbi ka Eesti Vabariigi audiitortevõtmise seaduses nõutud protseduurid. Need protseduurid hõlmavad hindamist, kas tegevusaruanne on olulisel osal kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning koostatud vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuetele.

Auditi käigus tehtud töö põhjal oleme jõudnud järgmisele järeldusele:

- ▶ tegevusaruanne on olulisel osal kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega;
- ▶ tegevusaruanne on koostatud vastavalt asjakohastele Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- ▶ teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärtesitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- ▶ omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- ▶ hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- ▶ teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- ▶ hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- ▶ hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada aramus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 25. aprill 2022



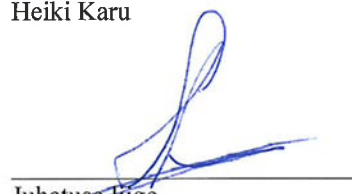
Olesia Abramova
Vandeauditori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58



Olga Pliškina
Vandeauditori number 736

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

AS-i Liwathon E.O.S. juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2021. aasta koondkasum summas 6 090 284 eurot kanda jaotamata kasumisse.

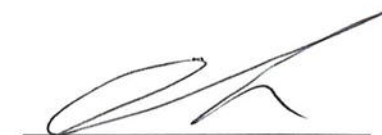

Juhatusesimees
Gert Tiivas
Juhatuseliige
Merika Nimmo
Juhatuseliige
Heiki Karu
Juhatuseliige
Boriss Akulenko

Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2021. majandusaasta konsolideeritud aruandele

AS Liwathon E.O.S-i grupi 2021. majandusaasta aruande, mis kinnitati aktsionäride üldkoosolekul 29. 06. 2022, allkirjastasid 29. 06. 2022 järgmised isikud:



Juhatuse esimees
Gert Tiivas



Nõukogu esimees
Edmund Lloyd Rowland



Juhatuse liige
Merika Nimmo



Nõukogu liige
Aurelien David Rowland



Juhatuse liige
Heiki Karu



Nõukogu liige
Peter Franziskus Alfred Lang



Juhatuse liige
Boriss Akulenko

AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

EMTAK	Tegevusala	2021	2020
kood			
52241	Laadungikäitlus	8 990	2 806
52299	Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	16 948	26 370
66191	Finantsnõustamine	174	174
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	141	83
46771	Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus, taara ja pakendite kokkuost	101	11
	Konsolideerimata müügitulu kokku	26 354	29 444

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	52299	16947696	64.31%	Jah
Laadungikäitlus	52241	8990399	34.11%	Ei
Finantsnõustamine	66191	173940	0.66%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	140770	0.53%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6266100
Faks	+372 6266163
E-posti aadress	info@liwathoneos.com
Veebilehe aadress	www.liwathoneos.com